

Sóc de paper. Procés de publicació editorial

Introducció

La idea de «Sóc de paper» es va construir pràcticament tota sola dins el meu cap tan aviat com ens van fer triar un tema per al nostre treball de recerca. No tenia aquest títol encara, òbviament, però el plantejament va ser clar de seguida. La idea, barrejada entre el caòtic reguitzell de propostes que barallava dins el meu cap, va destacar de seguida i, tot i ser la més complicada i dura (o potser precisament per això), va assentar-se de seguida com a definitiva.

«Sóc de paper» vol dir bàsicament que sóc lectora. Lectora com a fet principal, com a primera paraula de la meua biografia. La literatura ha anat creixent com a passió vital al meu costat des dels meus primers contes, llegits per una àvia que després esdevindria pràcticament una mecenes, nodridora de tota aquesta desfermada devoció literària, fins a dia d'avui en què, a més a més, sóc escriptora.

Perquè si hi ha alguna cosa que m'agrada destacar sempre de la literatura, és que un cop t'enganxa, t'obliga a anar molt més enllà. Conec molt pocs lectors empedreïts que no hagin estès mai el seu amor cap a l'anàlisi literària, o l'escriptura, o qualsevol altra forma d'art per la influència de totes aquelles hores entre pàgines. I entre pàgines jo em vaig fer de paper, i gràcies a elles em puc fer una idea de què i qui sóc i, sobretot, cap a quina direcció vull dirigir la meua vida.

Llavors, què hi havia més important i especial al món per dedicar-hi tantes hores, tanta feina, tant del meu Batxillerat (que no és poc), que no fos aquesta passió per la literatura? Ràpidament el meu cap va anar construint i destruint possibilitats, idees, matisos d'aquest món que pogués explorar, que donessin de si com a recerca, i no vaig tardar gaire a trobar-me amb el que ara ens ocupa: exploraria el procés de publicació literària.

Perquè, realment, jo l'escriptura me la prenc molt seriosament. Ho dic sempre molt clar: no és només un *hobby*. Des del meu primer manuscrit de novel·la, als dotze anys, fins a dia d'avui, que gairebé en tinc divuit, he dedicat moltes hores i molt de mi a aquesta afició que ja és més aviat una necessitat física i vital, que és una vocació, i a la qual em vull acabar dedicant professionalment. No és un passatemps, i vaig considerar que no podia treballar res que fos més interessant que aquest món al qual pensava enfrontar-me algun dia.

Perquè tot escriptor somia veure's publicat algun dia, però: com funciona el món editorial? Un cop tens el teu manuscrit, què en fas? Amb qui parles, a qui l'envies? I què en faran, d'ell? No en tenia ni idea, i el procés de publicació espanta moltíssim a qualsevol que s'estima prou la seva feina. També hi havia el fet de l'edat: de debò podia algú menor de divuit anys somiar amb publicar? Eren dubtes que em corroïen des de feia tants anys que gairebé em feien esclatar, i resoldre'ls ja era quasi una necessitat física. Així, i per això, vaig decidir dedicar aquest treball a la recerca, teòrica i pràctica, al procés editorial de publicació de novel·les.

Metodologia

«Sóc de paper» busca estudiar el procés de publicació editorial, estructurant-se en dues parts diferenciades: la primera es basa en la recerca i la segona és estrictament pràctica.

D'una banda, la línia de recerca té l'objectiu de contactar amb el món editorial, descobrir pas a pas tot el procés que segueix l'original fins a ser publicat, les diverses plataformes que existeixen per publicar, els pros i contres de l'autopublicació, la legislació que cal considerar sobre la propietat intel·lectual i els possibles condicionants com a autora menor d'edat.

Per obtenir tota aquesta informació em vaig basar principalment en la recerca a Internet, particularment de blogs d'escriptors independents que ofereixen informació sobre el món editorial a *amateurs* que volen dedicar-se a aquesta professió. Tot i això, el gruix d'informació sobre el procés editorial tradicional i la legislació pertinent van provenir de dues entrevistes a un editor i a un estudiant de Dret, respectivament. A banda d'aquestes dues fonts, les principals, també vaig extreure'n de llibres sobre la publicació, regal del mateix editor.

D'altra banda, poso en pràctica tot el que he après a la primera fase del treball escrivint la meua primera novel·la, *Camino*, com a primera part d'una trilogia, de títol *Maia*, que parteix de la idea del meu primer manuscrit, escrit als dotze anys. A partir de l'original final l'autopublico i, paral·lelament, l'envio a diverses empreses editorials amb l'objectiu d'aconseguir-ne, per via tradicional, la primera edició. Actualment, estic encara a l'espera de rebre'n l'aprovació.

Cos del treball

La primera part del treball és la que es correspon amb la meua recerca teòrica. Aquest s'enceta amb cinc cèntims de la història de l'edició a Catalunya, la qual ha estat un clúster internacional des dels seus inicis, que daten del segle XV. Aquesta informació, tot i no afectar directament el procés editorial, és interessant per entendre el context en què tu, com a escriptor, intervens. En definitiva, publicar a Catalunya és publicar en un dels territoris pioners a nivell mundial, quelcom admirable tenint en compte les dimensions reduïdes del país.

Tot seguit s'avança directament amb el tema que ens ocupa, dissecionant tot el procés editorial per tal d'explicar-lo, pas a pas, quasi com si fos una guia per a l'escriptor novell. En primer lloc es fa un llista de les diferents figures que hi intervenen i en són protagonistes (escriptor, editor, corrector, lector *freelance*...) per a, tot seguit, explicar els passos des que un manuscrit és entregat a una editorial fins que l'exemplar final és imprès, distribuït i comercialitzat. Finalment es fa una anàlisi de quina implicació té l'autor en tot aquest procés.

Com a opció alternativa a la publicació tradicional, es fa una anàlisi i explicació del mètode d'autopublicació que, tot i tenir també molta història, està augmentant la seva popularitat entre els escriptors novells durant aquests últims anys. És una opció interessant i se'n valoren els pros i els contres perquè és una alternativa que, tot i comportar més risc de venda (ja que no tens una empresa professional que et faci costat), assegura que el resultat del teu producte serà tal i com tu te l'imaginaves, ja que en l'autopublicació l'autor hi intervé fent ell mateix les tasques de tots els personatges que intervindrien normalment des de l'editorial. Per completar aquesta informació es fa un repàs també de les plataformes més famoses actualment per a l'autopublicació, totes disponibles a Internet.

Per acabar, la part teòrica arriba a la seva culminació centrant-se en el marc legislatiu que regula els drets de l'escriptor: quins són els drets d'autor, en què consisteixen, quins se cedeixen a l'editorial en signar un contracte de publicació, com afecten a un autor menor d'edat... i explica també com registrar la propietat intel·lectual, és a dir, el manuscrit de la teua novel·la, tant per via pública com per privada; i, finalment, les infraccions que poden succeir i com reclamar-les.

Un cop estudiat tot el marc teòric i burocràtic, i entès el funcionament del procés, el treball avança amb la seva part pràctica per tal de completar la recerca. El meu treball, en aquest cas, consisteix doncs a viure en primera persona tot aquest procés que he estudiat fins ara.

Per fer-ho vaig redactar *Camino*, la primera part de *Maia*, amb la intenció de publicar-lo. *Maia* havia estat la meva primera novel·la, escrita als meus dotze anys, que vaig decidir reescriure amb l'excusa d'aquest treball, ara concebuda com una trilogia: *Camino*, *Resistencia* i *Batalla*. De gènere fantàstic, narra la història de Maia, una noia que es veu obligada a fugir de la seva regió quan aquesta és envaïda i arrasada, i com intentarà recuperar-la per tal de retornar a la llibertat i la pau que la caracteritza. Així, s'explica l'argument detallat i com es troba dividit en les tres fraccions, i es fa una anàlisi del temps, els espais i els personatges principals que intervenen a *Camino*.

Un cop redactat el manuscrit, vaig enviar-lo a diverses editorials, de les quals una em va assegurar una resposta, tot i advertir-me que, ja que es tractava d'una empresa petita amb moltes edicions, tardaria uns mesos en poder llegir-la i respondre'm. No podia esperar res millor de cap altra, el procés és lent, com ja havia après a la part teòrica. Així, em vaig proposar dur-la a la realitat jo mateixa de manera paral·lela.

Gràcies a repetides lectures de *Camino*, aviat el procés de correcció i edició va estar finalitzat i, fent ús de coneixements de disseny assolits a l'institut i ampliant-los amb l'ajuda de professionals del camp, vaig fer ús del programa professional Adobe InDesign per maquetar el treball i, així, dur la meva novel·la a una impremta i autopublicar-la. El resultat final va ser a les meves mans tan sols dos dies després, posant punt i final així al meu treball de recerca.

Conclusió

Els objectius que em vaig plantejar en començar aquest treball eren molt clars: volia aprendre el funcionament del món editorial pel que fa a la novel·la i, sobretot i per una necessitat tant vital com vocacional, volia descobrir si jo, com a escriptora menor d'edat, tenia la possibilitat de publicar-ne una. Això, òbviament, implicava que no només havia d'aconseguir tota aquella informació, sinó que tenia aproximadament un any per escriure de zero una novel·la sencera a temps per enviar-la a una editorial.

Aquest repte ha estat, amb tota seguretat, un dels més grans de la meva vida, i de fet una petita part de mi dubtava de poder-ho aconseguir. El temps corria en contra meu i no estava segura de ser capaç d'estar a l'altura del nivell d'exigència que m'estava marcant, especialment pel que fa a la qualitat de la meva escriptura.

Afortunadament, vaig deixar les pors enrere i vaig tirar endavant aquest projecte que, ara acabat, no fa més que omplir-me els pulmons de satisfacció. Ha estat dur, això és innegable, especialment pel que fa a la novel·la. Escriure és difícil, els dies de bloqueig són frustrants i hi trobes coses a millorar, motiu pel qual és una edició constant de la feina ja feta.

En comparació amb l'escriptura, la part teòrica del meu treball ha estat notablement més senzilla, tot i que molt semblant a nivell d'esforç i temps. M'ha sorprès moltíssim la quantitat d'informació disponible que existeix sobre l'edició, especialment per part d'escriptors que molt generosament dediquen el seu temps a escriure blogs on expliquen la seva experiència personal i donen consells als seus lectors.

Tot i que és cert que, lamentablement, no hi ha hagut prou temps i no puc concloure aquest treball descobrint la resposta de l'editorial pel que fa al meu manuscrit, sí que he acomplert el meu objectiu claríssim de ser capaç d'escriure de principi a final *Camino*, la primera part d'aquesta història que porta gairebé sis anys voltant pel meu cap. I no només això, sinó que el fet de no haver rebut resposta encara no ha impedit que compleixi amb la resta de les meves propostes, havent aconseguit treure l'entrellat d'un món que d'entrada em semblava tan críptic i complex i al qual ara em veuria capaç d'enfrontar-me amb seguretat i confiança, i podent per fi confirmar com a cert un dubte que tenia des que vaig començar a escriure. Sí, puc respondre amb alegria, un menor d'edat sí pot publicar una novel·la. Un menor d'edat pot publicar una novel·la, perquè el més important és la qualitat de la seva feina, la qual meravellosament no tindrà mai edat. Un menor d'edat pot publicar, i els seus drets seran els mateixos que els d'un adult legal.

Haver confirmat aquesta hipòtesi m'omple d'alegria i esperança ja que, tot i trobar-me extremadament a prop de la majoria d'edat actualment, saber-la certa vol dir que qualsevol altre noi o noia que, com jo, somia amb veure's publicat, no ha de témer enviar la seva feina a editorials per por a ser rebutjat o discriminat per un motiu tan ridícul com és l'edat. És esperançador saber també que, fins i tot si no trobes una persona disposada a invertir en tu i la teva obra, com a persona pots costejar-te personalment les teves oportunitats a través de l'autopublicació, tal i com ho he pogut fer jo mateixa.

Així doncs, poso punt i final a aquest treball de recerca sentint que he crescut, que he treballat dur i, sobretot, que he explorat les meves capacitats i habilitats com a escriptora, madurant moltíssim en el procés. He après el funcionament d'aquest món que semblava tan tancat i distant, i li he perdut la por per complet. He entès, gràcies a tota la informació que he estudiat i a la feina que he fet, que per ser escriptor no importa qui siguis, d'on siguis ni quants anys tinguis; només has d'escriure. És una idea que em fa feliç.

Bibliografía

– BONET, L.; CAROL, M.; PALOL, M.; GABANCHO, P.; MORET, X. *Catalunya, clúster internacional de l'edició*. Barcelona: Gremi d'Editors de Catalunya i ACV Edicions, 2009. – CELAYA, J.; CELAYA, B.; SIERRA, H. Enquesta «El autor y el control de su obra». A: *Autores Independientes: la llegada de la Revolución Indie* (Estudio de Dosdoce.com núm. 2) [en línia]. <http://www.amazon.es/Autores-independientes-llegada-Revoluci%C3%B3n-Dosdoce-com-ebook/dp/B00KYV0GZE/ref=sr_1_2?ie=UTF8&qid=1406466896&sr=8-2&keywords=javier+celaya> – <<http://diarium.usal.es/derechodeautor/>> – <<http://www.literautas.com/es/blog/post-3624/como-se-registra-una-obra-literaria/>> – <<http://www.wow-womenonwriting.com/17-FE5-JenniferWright.html>> – <<https://en.wikipedia.org/wiki/Publishing>> – <https://es.wikipedia.org/wiki/Edici%C3%B3n_de_libros> – <https://es.wikipedia.org/wiki/Corrector_de_textos> – <<https://ca.wikipedia.org/wiki/%C3%92fset>> – <https://es.wikipedia.org/wiki/Agente_literario> – <http://www.ifema.es/liber_01/InformacionGeneral/Presentacion/index.htm> – <<http://www.mecd.gob.es/cultura-mecd/areas-cultura/libro/ferias-del-libro/principales-ferias-del-libro.html>> – <<http://www.federacioneditores.org/Convocatorias/LIBER.asp>> – <<http://nereanieto.com/diariodeunaescritora/blog/lista-de-plataformas-de-autopublicacion/>> – <<http://marianaeguaras.com/estadisticas-sobre-autopublicacion-en-castellano/>> – <<http://www.lancetalent.com/blog/autopublicacion-donde-y-como-convertir-tu-ebook-en-un-negocio-de-exito/>> – <http://www.eldiario.es/turing/autopublicar-amazon_0_191081062.html> – <<http://ebookhermanos.com/plataformas-de-autopublicacion-de-ebooks/>> – <<http://www.literautas.com/es/blog/post-5712/los-derechos-de-autor-y-los-escritores/>> – <http://agenciaisbn.es/web/archivos/Compra%20de%20un%20ISBN%20de%20Autor_Tutorial.pdf> – <<http://marianaeguaras.com/contratos-de-edicion-de-publicaciones/>> – <<http://www.acec-web.org/SPA/23.asp?a=2&b=3>>.